

LA BARRETINA

SETMANARI HUMORÍSTICH, POPULAR Y CATALÁ DE BONA MENA
DESLLIGAT DE TOT PARTIT POLÍTICH
SORTIRÁ CADA DIVENDRES

Se trobará en tots los kioscos de la Bambla y demás llocs de venda de periódichs
Encàrrechs y correspondencia: Carrer de Barbará, n.º 16 bis, entressol porta 1.ª
Número solt, 5 céntims. - Suscripció per un any, 3 pessetas.

SUMARI: Text: De tot arreu, per Set-Ciencies.—Lo Gandúl, (poesía) per Manel Causanillas.—Sermó de quaresma, per T. Cia y Catalá.—Los Pardals, (poesía) per Un Manobre en Gay Saber.—¿L'ou ó la gallina?... (poesía) per Pau Gralla.—¡¡¡Vosté!!! per Mustafá Xiulets de Fusta Blanca.—Lo soldat del progués, per J. Abril Virgili.—A la vora del foch.—Cantars, Epigramas y cosas que no son epigramas ni cantars.—Telegramas.—Advertencia.—Trenca closcas.—Correspondencia.

DEU TE UN BASTÓ QUE PEGA SENSE FER REMÓR

Con inmensissimo et terribilissimo valore habemo derrotato il exército pontificio; et fatto le maraviliosísima unitá italiana.
¡¡¡Somi il primi heroe dil mondo!!! (1870)

Ma in questo momento habemo rebutto in questa parte una plantofata terrible (et perdonate la manera di senyallare) precisamente con le fuselli preso á il Papa é regalato in mala hora á il maledetto Melenich. (1896)

LO NOSTRE

Si fes falta una bona mocadera aquí 'n tenen una que valdrá per mil.....

Pero es precis vigilar pera que ab la esquena de 'n Pau en Pere no s' escalfi.

DE TOT ARRÉU

Cuba la cosa se va posant cada dia mes lletja.

Com que ja ha passat Carnestoltes, los Estats Units, s' han tret la careta declarantse obertament a favor dels insurrectes. Ja feya massa temps que la portavan.

Y oom á bons tocinyeres, han pretengut omplir de llardons la bandera espanyola.

¡Pobrets! Per mes que pésin encare no fan prous carnicerias.

Han de menjar més aglans pera plantar cara al lleó d' Espanya!

Ha visitat nostra Redacció la *Gaceta de Tarra-sà*. L' hi retorném la visita dexant establert lo cambi.

Se coneix que á la *Esquella* totas li ponen y que no té de suhar gayre pera guanyarse las garrofes. ¡Pobres pagesos! Ab llágrimas als ulls veuhen com s' assequen los sembrats y la miseria truca á sas portas, y com á bons creyents acuden á Deu pera alcançar la desitjada pluja.

Y la *Esquella*, que vol passar per amiga y protectora del poble, en vers de dóldres de la situació anguniosa dels pobres pagesos, encara 's burla de las pregarias, insultant los sentiments católichs de la immensa majoria de las classes populars.

Pel demés, no li estranyi á la *Esquella* que no ploga.

Es lo que deya un velleta á uns quants *esquilats* que garlaven fort perque Deu no feya ploure.

—Com voleu que ploga, ánimas de cantí?—'ls hi diguè.—¿No veyeu que al cel'la necessitan tota l' aygua, pera netejar tanta bruticia com 'ls ve de la terra?

Y la velleta tenia molta rahó. Aquest continu embrotarse en tot lo mes sant y sagrat que s' ou ab gran escándol, fins en los mes petits é insignificants llogarets, per forsa há de moure 'l brás de la justicia divina, enviant cástichs á la terra en forma de axúts, maluras y tota mena de plagas.

¡Y tant que convindria una bona pluja! No sols pera 'ls assedagats camps, sinó també pera fer una complerta neteja aquí á ciutat. Perqué, are mateix no podrém viure de fetor, ab tanta mala bravada com escampan los setmanaris grollerots y pornográfichs.

Qui hi sortirá guanyant ab axó dels Estats Units, serán las pobres criaturas que ja no tindrán d' empassarse aquest brevetje que 'n diuhen *Emulsió Scott*.

Com qu' es un producte nort-americaná désd' are se li declara la guerra y ja no 'n entra mes.

Jó fora de parer que totas las ampollas que encara tinguem, sian remesas als *avis y pares* de las *cambras* d' aquell pays, pera veure si 'ls fan treure las tripas y acaban d' espectorar tota la bilis que han començat á vomitar contra Espanya. ¡Qué reventin d' un cop!

Segons lo Dr. Krâmer, director de la secció agrícola del Politecnich, de Zurich, lo bestiar suís, qual valor munta á 455 milióms de franchs, produheix un rendiment en llet, carns y treball, de 375 milióms. La meytat d' aquesta renda es deguda á la producció de la llet. Exa importantíssima producció representa en quantitat prop de 16 milióms d' hectólitres.

Bon acort—Dos mil ciutadans de Pau han firmat un document compromententse á no comprar res en los magatzems y tendes de la ciutat, los diu menges y dies de festa.

Escóltin los partidaris de la ensenyança layca la següent nova que traduhim de un periodich que té molta circulació: «Alarmat lo Ministeri de Instrucció pública, de França, per l' estat de las escolas laycas, models de indisciplina y falta de sentit moral en los dexebles, ha convocat á París

als principals inspectors de Academia, á fi de estudiar ab ells lo medi de posar terme á tant lamentable estat de cosas.

Tots, excepte un, han declarat que l' únich medi conegut es lo restabliment de la ensenyança religiosa».

Y axó es tant cert, com que 'l laycisme está produhint en la vehina república funestissimes conseqüencies. Varen perseguir á les *Germanes de la Caritat*, trayentlas dels Hospitals y casas de beneficencia, ahont exercien son heroych ministeri y avuy troben los resultats. Perque no fá molts dies, que 'l *Diluvio* ¿qui ho diria? lo mateix *Diluvio*, partidari del laycisme, renegava de la *beneficencia oficial* y contava un cas ocorregut á París, de un pobre treballador de 50 anys, miserable y malalt, que va demanar aculliment al *Hotel-Dieu* no essent admés en aquest hospital, *perque no portava 'ls documents*; y axis, lo pobre home, no tingué mes remey que arrossegar-se com pegué fins á un dels assils destinats á recullir als qui no 'n tenen, y allí va morir com podia morir un gos.

¿No es cert que la masoneria ha contribuhit y contribuheix encara (com per exemple, á Filipinas) á propagar lo filibusterisme y 'l separatisme á Cuba?

¿No es cert que una colla d' empleats, morts de fam, han anat allí, á forrarse las butxacas, fent odiós lo nom d' Espanya y preparant axis la insurrecció?

Donchs be; en lloch de ferhi anar are, á pagar los plats trencats, á tants y tants infelissos joves que cap culpa hi tenen, jo probaria un altre sistema: alló del *similia similibus*, ó sia 'l sistema homeopatic.

Mes clar; ¿la masoneria y la mala administració han sigut la causa? ¿ellas ho han fet? donchs ellas ho desfarán.

¿Com? molt senzill: vinga organisar hatallons de empleats sangoneras, de graus 33, de *germans* de logia y triangul (com si diguessem de pá y trago), y ápa, cap á la manigua á plantar cara á 'n Maceo, y á cassar *negritos* pera ferlos com los cargols, á la patarrallada.

Qui la fá, que la pagui.

SET-CIENCIES.

Lo Gandul

(LEMA) Experiencia.

Un fulano conexia d' uns trenta anys si fá ó no fá; un gandul de profecia, que jo crech que may s' havia fet un tip de treball.

Lo seu donayre xaparro deya qui era ell, á la gent; tot lo dia ab lo cigarro la voltava; era un bagarro d' aquells de fum, y ayguardent.

Dei treball (deya 'l garnieta) may n' he vist cap burro grás; vés á mi qui me la empeto vull viure ab l' esquena dreta; ¿treballar?... no m' es del cás.

¿Ajupir l' ós? Braba cosa! no m' agrada, n' hi ho faré; després que ningú 'm fá nosa; no tinch pares, fils, ni esposa, content jo, tothom vá bé.

Axis l' home s' explicava robúst y pié de salut. Mes lo tonto no pensava, que tot lo del mon s' acaba, y que seria un perdu.

Lo vici ab cadena fo ta prompte lo tingué lligat; ¡després ab sa il·lusio morta anaba.... de porta en porta, á demanar caritat.

Tot esparracat se 'l veyá, avergonyit pe 'ls carrers; ningú caritat l' hi feya puix al véurel tothom deya; no es de playné... un gandul es.

Trobantse axí, desseguida l' home va caure ma.ait; y prompte, ¡sort malehidal! va acabar sa trista vida en un recó d' hospital!

Quan se 'n hagué fet la estélla, contemplant lo seu contrast, pe 'l vehinat deya una vella.... «Sent jove no volgué sélla, «y vell, Deu l' hi ha donat bást.

Ja ho veus donchs lector; treballa mentres tingas bonas mans, créume á mi, ves fent y calla que tart ó d' hora no falla, lo treball porta 'l descans!

MANEL CAUSANILLAS.

2.ª menció de vers del nové certámen de LA BARRETINA.

Sermó de Quaresma

Germans de.... treballa

OLEU veure enrabiats los lleóns Parque... ay! vull dir los homes la Campaná?

Aneu á las pregarias que las iglias celebran pera alcançar lo fons de la pluja.

Ab ben poch diners vos darán gust de ferlos sortir de sí. Y per que no entench qué volen.

No plou; l' Odón de Mal ab tota seva ciencia, es incapás de fer sortir un núvol regui la Rambla de franch; en P. K., com que té vinyas, s' ho mira ab indiferencia; tot fumant puros ben repapat al Ateneu; los grans homes de la Masoneria colps á la esquadra y al nivell, pendre la direcció en que s' hauria de fer en la cap del cel, lo forat per hont ragés l' aygua que 's necessita, y 'ls pobres després de perdre molts diners y gastar molt d' *esperit de vi*.... per fer amar la máquina, se donan per perduts, y 's declaran potents, pera fer quedar malament lo Pronóstich que porta *vientos secos* per tot dia.

A veure: devant d' aquest espectacle ¿qué ha de fer los católichs?

Nosaltres creyem que la pluja y la sequedat, están en mans de Deu, y á n' Ell nos n' aném ab molta reverencia á demanarli que olvidant nos tras faltas, s' apiadi de nosaltres y subvinga á la necessitat de la pluja que 'ls camps senten.

Lo mateix que fa un campanayre ó un pensador de lliura, quan necessita un empleyo á Cuba: 'n vá a n' aquest ó al de mes enlla, li exposa las sevas necessitats, y si 'l subjecte es home que perdur vots, li firman un nombrament per l' Admón de Matansas, mediant la promesa de fer bon dia treballar per la causa y enviar cada més un tant senyalat, al *Venerable Protector*, y 'l campanayre agrahit, fa lo que li diuhen y recomana á tothom lo medi de las *rogativas* que á n' ell li ha donat tan bon resultat práctic.

—Bel diuhen ells,—axó de fer professóns, la trinitat, era bo pel temps de la llana!

No 'ls creguén, germans: ells també fan las sevas professóns... y de pregarias; s' en van á una impremta barata, y fan imprimir uns grans anuncis que clavan á las cantonadas de la ciutat; lo sant á qui ells s' encomanan es sempre 'l matex y aquells anuncis tots comensan del mateix modó ¡¡OBREROS!! y ho fan sempre en castellá y parlan del matex; Esclavitut. Obscurantisme. Burgesia, Emancipació, Ilustració, y sobre tot Democracia, Llibertat, Igualtat y Fraternitat. Himne de Riego, Marsellesa y.... musica celestia.

Axis anuncian los campanayres sas professóns que 's celebran lo dia anunciat, no faltanthi los seus pendons, y axí com las católicas van ab molts ordre, las d' ells acostuman acabar com los dramas d' Echegaray; sino que en lloch de rebre 'l protagonista com succeheix en aquests, en las professóns dels *Esquilats* sempre sentireu á dir que han agafat á quatre pobres treballadors de fábbrica; que han mort á un infelis aprenent, ó malferit á un desgraciad ataconador, perque ells, ¿se beu qui vuy dir? ells, *los de la Comisió*, que convé, com va succehir l' altre dia, *quan tenen las castanyas al foch* (per prudencia) saben treure de carré ¿y qui paga l' arros? lo seu sant Patró lo pobre poble, que de confés, lo fan sempre martir.

No parlém de las pregarias que fan á n' es Banyeta los d' aquesta *sexta* nova, que 'n diuhen *lluciferiana*, perque adoran á Llucifer, y que consistexen en fer actes, que 'l llanut mes miserable y degradat, se resistiria á ferlos. D' aquests ja no parlarém un altre dia.

De tots modos, consti que axó de fer pregarias no ha passat de moda, que igual se 'n fan ara que en aquell temps en que 'ls que havían ajudat á cremar los Convents, posavan ciris devant del quadro d' *Espartero*, lo dia del sant del *Avi*; y per últim consti que 'ls católichs més nos estimém fer pregarias á Deu pera que plogui, que á n' al Odón de Mal perque 'ns fassi un discurs en que tracti d' animals, declarantnos descendents del mico.

Ja es bonich que sempre qui té mes que callar siga qui enraioni més!

Dirnos tontos; perque creyem en la Providencia de Deu, de la qual ne veyem mil probas cada día, y no creyem en la ciencia del Odón de Mal, de la qual ningú may n' ha pogut veure cap proba, com no siga la que va donar de ser un gran cuyner quan va fer lo bunyol monumental de confondre uns ossos de burro ab los de un hipparión, ó quan va fer la sanfayna de trossos d' autors espanyols y estrangers, pera engiponar los seus llibres de text, que están fets ab mes retalls d' altri, que 'l mostruari d' un sastre.

Dirnos tontos perque confiem en Deu y á Ell nos dirigim en nostras necessitats, sent axis que ells son los que fan viure á dormidoras y tiradoras de cartas, en qui creuhen y esperan com ab lo ver Messias. ¡Tots aquests que no creuhen en pregarias y 's burlan d' ellas, poseulos al llit malsalts; ja 'ls veureu; son capassos, si 'ls ho diuhen, de ferse doná un colp d' ull per qualsevol menesca y fins per l' *lerabo!* Quan anant per fora veureu un roure esberlat y lligat ab un pellissot de roba de criatura, penseu que per aquella esberla hi ha passat lo fill d' un campanayre, si no li han passat á ell mateix; si sentiú algú que parla de *mal donat*, es un campanayre; si de posar una cabessa d' alls sota la xemeneya per ferse passar lo mal de caixa, es un campanayre; si d' anar á ca la dormidora, ó á casa 'l curandero del carré dels ases, es un campanayre. ¡Y ells son los qui 's burlan de las *rogativas!*

Densá que l' Odon de Mal s' ha associat ab los esperitistas, pera formar una societat de lliure-pensadors (fixeushi be: esperitistas-lliure-pensadors; á veure hont ha estudiat filosofia l' Odón de Mall) de llavors ençá, dich que estich esperant lo día que de tant d' escriure ab plomas d' avestrús, se li farà un panadís al dit á n' al senyor P. K. y enviará á buscar al Odón perque 'l curi ab alguna d' aquelles oracions burricals que saben los esperitistas; y aquell día veurém á n' al Odón tot serio, agenollat devant d' en P. K. y senyantli 'l dit tot dihent: Per l' esperit d' en Ravaxol *jo 't dich, jo 't dich*. Per l' esperit d' en Ravaxol, *jo 't dich, jo 't dich*. *Catrich catrach; catrich catrach; ja está curat.*

¿Que se 'n riuhen? ¿que no ho creyem que 'n P. K. y l' Odón, pujan arribar á aquestas escenas?

Es que vosaltres no sabeu que no 'n P. K. sino lo célebre Gambetta sostenia un parell de dormidoras pera consultálshi las jugadas que havia de fer á la *bolsa?*

Pregarias donchs, pera que Deu nos envihi la pluja, que si Nostre Senyor nos fa aquest favor, ja veureu com los campanayres se 'n aprofitarán com si 'ls la hagués enviada en P. K.

Un concell pera acabar: si algú tem anar á la professó per lo que pujan dir los de la Campana, que 's posi nostra Barretina á la butxaca, alló que tot just tregui la punta, y veureu com lo campanayre mes fiero, passa fent lo dissimulat, com lo gos que veu lo bastó darrera la porta. Es probat.

T. CLA Y CATALÁ.

Los Pardals

(FAULA)

Diuhen, que deyan, qu' están dihent, que setze sigles enrera, inventaren per son us los pardals, la seva llengua. Tan diabólica inven-sió, entre la gent pardalessa, fou celebrada garlant de tot, y per omnia saecula. Cada niu era un *meeting*, cada noguér la *taberna*, una *bolsa* los graners, y un gran *safreig* cada teula... Arribá á tant son afany, que bandos, multas y penas arreu se fan efectius, per refrenalshi la llengua. Mes, ni cantant, ni xiulant s' hi volgueren ells entendre; y fou allavors quan Déu confongué sa xarrameca... —Per xo avuy son *tartamuts* tots los *Pardals* de la terra.

Donant alas al progrés Guttemberg tregué l' impremta; més aquest invent sublim per son mal us, se condemna Per xo veurás car lector, los diaris de claveguera mossegarse y mossegár, sens tenir, cor, ni conciencia. Es que 'ls va Deu convertint, per sos brams y sas aurellas, en burros que al ignorant vénen terra d' *escudellas*.

UN MANOBRA EN GAY SABER

¿L' OU Ó LA GALLINA?...

Lo sigle dinou avansa, en son fi, ab tant rebombori, que avuy ja la ciencia alcanca un punt quasi bé ilusori.

Tot se sab l' ánima 's diu que no existeix ni menys Deu; y aquell que de la fé 's riu, fins al fanatisme ho creu.

Sabem que á més de la Terra hi han altres mons ahont hi viuhen personas que 's fan la guerra, y cantan, ballan y escriuhen

Res s' ignora: dels volcans s' han registrat las entranyas é invencions horripilants ha lograt l' home ab sas manyas.

Que més? havent dit ja 'ls sabís que venim del mico artero, ningú dupta que 'ls seus avis portavan quia al trasero.

La vida! 'l més ignorant sab com comença y s' ordena, del microbi al elefant, del xanguet á la ballena, puix la ciencia tot ho esbrina y tot be 'n clá 'ns ho fan veurer.... mes l' ateo ab sa doctrina, no sa ni tampoch pot creurer Qu' es primé, ¿l' ou ó gallina? ¿Callan?..... m' ho quedan á deurer.

PAU GRALLA

III VOSTÉ!!!

OSTÉ l' estima á la Layeta, Mariano?

—Y de quina manera Lluís.

—Donchs no entench perque fa tan temps que duran aquests amors y ¿encare no parlan del casori?

—Ja veurá; primerament son pare hi feya oposició perque deya que jo era massa jove; despres sa mare, manifestava certa antipatía y també una cosina de la Layeta sempre que 'm veyia semblava que....

—Permetim; no tracto de saber la opinió de tota la familia, com sembla que 's ha proposat enterarme, sino la opinió de la Layeta.

—¿De si m' estima?

—¿Axó mateix, home, axó mateix; perque cregui que un matrimoni sense amor verdader, ha de ser un infern.

—Ja veurá; si m' estima no l' hi puch dir ben be del cert, perque ella no m' ho ha dit may.

—Si que está ben fresch Mariano, si que n' está de fresch; donchs ¿qué espera? Ja fa dos anys y....

—Ara precisament esperava que arrivés un oncle d' ella, que viu tot l' any á Molins de Rey, y vé á passar temporadas aquí á Barcelona.

—Be ¿y que?

—Permetim; aquest home es molt amich d' un cusí germá de la meva mare.

—Pero que hi....

—Si m' interrompt no acabarém may.

—Acabi donchs l' hi prometo....

—Deya que aquest home, es molt amich d' un cosí germá de la mare, y es clar; jo encarregaré á n' aquesta, que demani al seu cosí que preguntí al seu amich, (lo tio de la noya) si aquest tindria cap inconvenient de enterarse de si la seva nevoda Layeta m' estima ó no.

—¿Ha acabat?

—Sí ¿que li sembla del meu plan?

—No ho sé; que vol que li digui potsé es massa atrevit; perque axó de que 'l seu oncle, li digui d' un modo tan directe á la seva nevoda, es una circumstancia perillosa que pot ser causa de que fracassi 'l projecte.

—Donchs ¿com ho faria vosté?

—Miri li aprobo lo de la mare, del cosí de la mare y fins lo del amich del cosí de la mare, pero en arribant aquí, francament buscaria un altre intermediari. Escolti; ¿es rica la Layeta?

—Y de quina manera! pel cap baix una vintena de mils darots.

—Alsa alsa, y segons tinch entés es una xicota de totas prenas.

—Y tractada encare guanya mes.

—Essent axi no té de retardar ni un día mes de doná 'l gran colp, creguim Mariano; y enteris ben aviat de si ella l' estima ó no. ¿Vol que fem una cosa?

—Espliquis.

—Vosté m' hi presenta á la primera ocasió, y d' aquesta manera no hi haurá necessitat de nombrar á ningú mes; perque l' oncle de la noya m' ho diu á mi, jo ho dich á n' ella y ó jo podré poch ó li asseguro que li faré dir que sí.

—Ay Lluís ¡quin pes tan gros que 'm treu de sobre! acostis que li vuy doná una abraçada.

—Encara que vulgui dugas; ara mans á la obra y....

—Si, Lluís si, molts gracias de 'ls seus oferiments y passihobe; vaja, estiga bonet.

—Conservis, Mariano.

—¡Ah! escolti Lluís, sobre tot no fassi res abans no 'ns veyem un altra vegada.

—¿Vol dirme 'l perquè?

—Ja veurá, axó son cosas molt delicadas y es precis pensarho molt, perque qui sab si la Layeta quan vegi á vosté ¡potsé se espantar! ¡pobre noya! y de cap de las maneras voldria....

—Mariano no tingui por, creguim que feta la pregunta d' aquest modo, no hi há cap cuydado de res.

—Si pero ¿m' enten lo que vuy dir? ay pobre Layeta! potsé quan jo li presenti á vosté se sofocará y ¡ay! no, no, no, de cap manera.

—Bueno donchs, femho d' un altre modo, presentim á la seva mare.

—Ab aixó no hi há cap dificultat, pero ¿y qué?

—La seva mare 'm presenta al seu cusí.

—¡Ah! ja ho veig, sí, sí, sí, aixis sí, 'l cusí de la mare 'l presenta al tio de la noya y aqueix á n' ella.

—¿Angela!

—Si, sí, aixis no hi tinch cap inconvenient pero y escolti ¿com li dirá á la Layeta que jo l' estimo?

—Dexiu pel meu compte no passi cuydado.

—¡Ay! no, Lluís, no, ho llensariam á perdre tot; perque vosté no la coneix á n' ella, y es precis medir totas las paraulas, puix segons com li digues ¡pobre de mi!

—Jo, francament; li clavaría axis com una bomba de dinamita ¿sab en Mariano Mitjasola? y ella diria ¡qué!—Res, que l' estima y 's vol casá ab vosté.

—¡Uy, uy, uy, uy, uy! ¡quin disbarat! per Deu no ho fassi pas, ca, ca, ca.

—Bueno, bueno, fins aquí no hem perdut res, perque jo no hi fet mes que dirli 'l que jo faria ara fassim 'l favor de dirme del modo que tinch de portar endevant la comissió y llestos.

—Miri, pe 'l meu modo de pensá necessita tenir ab la Layeta una dotzena d' entrevistas y pensí que com se tracta d' una familia com cal, haurá de fer la visita sempre devant de la seva mare.

—Digui la sogra.

—¡Ay no m' ho digui! no m' ho digui ni en broma, ¡ay! no mes de sentirho en broma, sembla que m' agafi un cubriment de cor.

—Perdonim.

—¡Oh! no hi ha de que; li anava á dir que 'ls sis primers días no li parlaria mes que de cosas indiferents.

—Si fa caló ó fret, per exemple.

—¡Ah! axó mateix; al seté día li clavaría la primera indirecta.

—¿Gayre directa?

—Que li diré jo, com per exemple: si li agrada 'l color blau.

—Si pero que té que veure aixó.

—¡Prou! mirim 'ls ulls ¿veu que blaus que 'ls tinch?

—¿Y vol dir que ella....

—Prou; home, prou, vol que ab dos anys que hi pretench tenir relaciones no ho hagi reparat?

—¿Y 'ls demés días?

—Donchs vagi seguint aixis, ben apoch apoch, fins que compregui que 'l terreno estiga preparat y allavors ¡cataplum!

—Com jo deya ¿eh?

—No, encara no.

—Donchs ¿qué enten vosté per cataplum?

—Home, li diria per exemple: jo coneix un jove que té molts simpatias per vosté.

—¿Y si 'm pregunta com se diu?

—Ah, ah, are ¿veu com ella mateixa li arrivará á preguntar? y llavors si que dona 'l verdader cataplum.

—Es clar perque li clavo sense ferhi cap embut ¿sab qui es? Don Mariano....

—No, home no, per Deu no ho fassi de cap manera.

—No veig 'l perquè.

—Sembla impossible que no comprega que la pobre noya podria emocionarse y fins agafarli algun treball; que ho endevini ella mateixa; ¿sab que faria? li donaria un llapis y un bocí de paper y que hi escrigui 'l nom del jove.

—¡Ah!

—Bueno, ho te entés?

—Prou, prou Mariano, ja 'ns tornarém á veure y mans á la obra, passihobe.

—Estiga bonet, moltissimas gracias; tan sols li demano un favor, y es que no 'm fassi pati; no me 'n diga res fins que 'm puga donar una bona noticia.

—¡Perfectament! Mariano, será servit.

II

Han passat tres mesos; s' han fet totas las presentacions, en Lluís com bon amich ha complert al peu de la lletra 'ls encarrechs d' en Mariano, y ha arribat ja l' hora de donarli la bona noticia.

Entrin ab mi á casa 'n Mariano, ahon ha anat en Lluís, y 'ls veurém reunits allí pera explicar aquest últim totas las peripecias de la seva comissió.

Té la paraula 'n Lluís, lo qual després de contarli ab multitud de detalls, que no fan al cas, del modo com ha treballat l'assumpto, diu:

Figuris que la seva mare feya mitxa al costat del balcó, y devant per devant, la Layeta y jo enrahonavam com de costum; ja havíam parlat del temps, de política, y vaja, de tota mena de assumptos indiferents; també li havia preguntat si li agradava 'l color blau y etc., tot, tal com ho havíam pensat y per lo tant era ja hora de fer la terrible pregunta. ¡Com patia! no sabia per quin cap posarmi; fins que vestinme de valor li dich: Layeta, jo coneix un jove que té moltes simpatías per una noya que jo sé.

—Y ella ¿qué va respondre?

—Jo també coneix una noya que l'estima molt á n' aquest jove.

—Es que aquest jove replico s' hi voldria casar ab tal noya.

—¡Qué bel y ella que va resp.....

—Es que tal noya no li diria que no, á n' al jove.

—Uy ¡que rebé!

Fem una cosa vaig dirli al veure que estava tota avergonyida y ab los ulls baxos. ¿Qué? 'm respon ab veu imperceptible.—Res; aquí te un llapis y un bocí de paper y escriguí 'l nom del jove y jo 'l de la noya.

—¿Y ho va fer?

—Desseguida; y jo que escrich, Layeta Fontanet.

—¿Y ella?

—Aquí ho té.

En Mariano llegint:

—Llu... is... Boncompany... ¡¡¡Vosté!!!

MUSTAFÀ XIULETS DE FUSTA-BLANCA.

Lo soldat del Progrés

Res hi há que desitjá, jove simpátich d' un mirar dolz; que arriba al fons de l' ànima, per trajo prou brillant un habit negre y una creu y uns rosaris per tota arma.

Es aquest lo soldat, vá á llunyas terras sedejant de botí, vol fe aplech d' animas pera un jorn pogué di á son Rey y Mestre — ¡Es aixó 'l que hi lograt en mas batallas!

Y es jove, te trenta anys, y plé de vida. lo mon prou n' hi ha brindat de plahers, ab manya, pera ferlo enredá y caure á sas urpas, mes no hi vol res ab lo mon, y avansa, avansa.

Y es jove, be 'n plantat, posició rica, pubilla si 'n volgués, quantas y quantas, mes ell, d' un altre amor ab la fatlera, ni riquesas, ni amors no l' aclaparan.

Y es jove, pro l' amor que 'n son cor niha no es l' amor mundanal, la foguerada que de tot lo seu ser n' ha lograt presa no es amor, no diu ré aquesta paraula,

Ell sent l' amor per Deu. l' amor al próxim, ell sab que mes enllá hi viu una rassa qu' inconscientment com las bestiolas menja y beu... mes no creu, ni te esperansa.

Y deixant á un recó la vanagloria que pot donarli 'l mon una setmana, un mes ó un any, ó un segle si li sembla, desprecia aquest fum, puix com fum passa y s' entrega mogut d' una fe heroyca en brassos del destí que Deu li marca, y per Deu vá á morí si es que convinga ¡per son Rey, lo soldat dexa matarse!

Ell sent la veu de Deu que ¡Allá! li crida ell sent la veu de Deu, com la ruixada que fa reverdejar la seca fulla quan lo sol hi há batut lo foch qu' exhala

y mentre aquexa veu, seguit l' alenta, no viu, 's neguiteja, jamay para, no está content fins qu' ovrant la terra com nou Colon, hi pot posar la planta y allavoras la Creu, sa companyona es lo penó qu' ondeja allá hont ell passa.

Es soldat del progrés, y no hi há honra, se déu á son Senyor, per Ell treballa, y com lo vell soldat que la experiencia li aconsella que 'n guerra, jamay l' arma se deixa de costat, ell tos rosaris ni la Creu, may per may no desampara.

Ell sent la veu de Deu que ¡Avant! li crida y avant y sempre avant, no té basarda dels mals de l' enemich; com pot, tenirne si fins no fos pecar, diria ¡matám! y ho diria ab gran goig, y sa sanch tota donaria gustós sols per una ànima.

Y es jove de vritat, molts no creurían que per los goigs del mon, que 's tot ell farsa cambiés lo jovent los dols y penas que matan poch á poch, pró que al fi matan.

Y es jove, de vritat, mes exas penas no son per ell res mes que goigs, sas galas pogué di al mon: Tenu, exa remesa no es ebano senyors, es cara cristiana.

Y axis com molts mortals, de cor de ferro, per sos fins materials, las suas petjadas han imprés als sorrals de llunyas terras dexant recorts ingrats que j. may passen, ell potsé hi dexará sanch de sas venas ¡sanch d' Apostol de Deu, que 's mes preuhadal

Y axis com lo soldat, finint la guerra ab un tros de metall la Pàtria 'l paga, ell per premi tindrà la Gloria Eterna voltejat lo seu ser de milers d' animas que millor que d' argent serán corona que ab los merits contrets, n' haurá guanyada.

J. ABRIL VIRGILI.

A LA VORA DEL FOCH

Un catalá disputava ab un castellá y veient que no podía sortirne, va dirli:

—Dexim estar; porque no vull disputar ab brutos.

Lo castellá, creyent pendre la revanxa, va dirli tot seguit:

—Lo qui enrahona ab brutos, es vosté.

XEPET DE L' ORGA.

Un pagés aná á vendre vi, y al ensenyar la mostra, lo comprador, com lo va veure un xich claret, li diu:

—Per avuy es massa petit.

Lo pagés 's gira tot contestant:

—Haurém de esperar un quant temps que axis haurá crescut.

FRANCISCO RULL

CANTARS, EPÍGRAMAS

Y COSAS QUE NO SON EPÍGRAMAS NI CANTARS

Cantars bilingües

El día que tu nacistes nacieron dos cosas bellas; un gitano fent gemechs y una burra sense orellas.

Porqué á tu casa no voy me preguntas hechicera. Perque ton pare es molt serio y tinch por d' un fart de llenya.

Debajo de tu ventana oi un extraño ruido. y era que la vehina estava fregint llomillo.

El día que te vi, niña, muy prendado me quedé d' aquells anells que portavas ¡que 'n valian de calés!

ROCH RICH RUCH.

Epigrama

—¡Mosso! ¡mosso!—vá exclamá dins la fonda, un senyoret: ¡aquest cobert veig que está quasi tot pintat de vert.

—Tranquilis—contestá lo mosso, ab l' ayre mol fret no es pintura....

—¿Qué será?...

—Ja li dire; axó es verdet.

N. OLLER

Telegramas

Cuba, 10, 12 n.—Ha causat molta estranyesa entre 'ls insurrectes venre 'ls noms de caracterisats frachmasons espanyols entre 'ls que promouhen á Espanya manifestacions patrióticas de pro-

testa, per voler los Estats Units reconeixer la beligerancia.

Una de dos, deya 'n Maceo: ó aquesta trepa té por de que 'l poble s' adoni de que son los verda-ders causants de la insurrecció á Cuba, com ho serán á Filipinas, ó be seguexen aquell adagi castellá: «á rio revuelto, ganancia de pescadores.» Ull viu ab aquests *trinxe-rayres de politica*, com ne diria 'n Calsas.

MAXIMO GOMAS.

Estats Units, 10, 15 n.—Dexintse de barcos, de canons y de pólvoras; aquí la gent se dol mes de la butxaca que de las balas. Los tiros s' han de dirigir als llarts. Emulsions, Equitativas, blats y tota la multitud d' articies ab que infestan Espanya.

TIRIN ALDRET.

TRENCA-CLOSCAS

Xarada

La primera una vocal, part del mon es la segona, la tercera es musical y un carrer de Barcelona si vols saber lo TOTAL

FESOMIAS.

Targeta

Dna. Manuela de Ros
PRAT

Formar ab aquestas lletras lo nom d' un poble catalá.

J. M. SOLER.

Soluciones als trenca-closcas del número p ssat:

A la conversa: Mouna.

A la endevinalla: A.

Al rombo: M—MAR—MATEU—REM—U.

A la xarada: Car-pe-ta.

ADVERTENCIA

En la poesia *Disfressa de fi de sigle* publicada en lo darrer número, dexáren los caxistas d' insertar los dos versos següents que deuben colcarse en lo parrafo quart després de (ó millor dit ab sa astucia) y son:

unirlas en llas estret per sempre com á germanas ó com marit, etc.

LA REDACCIÓ.

CORRESPONDENCIA

Pep de la Salamandra: anirán las voras del foch y l' epigrama ja es al femer.—P. Trasi y Galcerán: los trenca-closcas al torn la lliadó es vella. Un manobré: recanat anirá.—J. Robert P.: molt s' hauria d' arreglar lo qu' envia y alguns cops ho havem fet; pero fill, es precís que 's desvesi de anar á buscar carbasas Campaneras; ó tots moros, ó tots cristians.—E. C. y C.; molt agraesch lo que 'm diu, puix molta falta 'ls fá, la targeta anirá.—Soledad y C. y S. C. y S.: va be.—Ramón Cabané: lo mateix li dich.—Bata Taulé: ho arreglarém.—Emilio: francament, que hi hagi algú que signi ratador no ho estranyo pero que 'ns enviïn las rataduras de la matexa BARRETINA, no té nom. La 1.ª vora del foch está inserta en un número del any 1893 y la última, en lo darrer número ó sia 'l 160.—Nevot de ma tia: vosté s' enterneix massa facilment —ja 'l planyo —Joan Cirera: ja es al torn.—Claudi Nadal, Doctor Endevinam: están publicadas ja en nostre setmanari; axó que 'm denuncia si pogués no passaria.—Llupias: arregliho, l' assumpto es simpátich.—Vadalls y mes ben dit Badell y C.: vosté demana la benedicció? ja li devían donar lo dia de St. Antoni.—Noy xich, P. P. T., Emiaj Alós, Xep xic: El Noy Cos, Un Olotí, Pep de Ca 'l Troba Calsas, Secretari del Tarrós, Peret del Molí: lo qu' enviïn no acaba de fe l pes.—Tollet y Noy del Font: mirarém d' aprofitar quelcom.—A. Tous y Marsans: maneja bé la prosa y desitjaría veureli algún treball més.—Pere Pica-pinyas: agraesch lo que 'm diu: alló anirá.—Angel Montanya: desitjo veure quelcom mes.—Un Caballet de la Patúm: arreglat anirá.—A. T. A.: te rahó hi falta. Lo del procurador n' está segur? Dónguins datos: anirá 'l que envia.—Felip II: es inverossimil, veurém d' arreglarho.—Atxim: va bé.—Joseph M. B.: es molt re trist.—Ramón Calderes y Llanna: mirarém d' estanyarlo y del demés moltes merces y queda apuntat. G. Guerra als Campaners, diu? y ab bala rasa.—J. Guilera: va be.—Lo noy axerit: n' aprofitarém quiscun.—Isaach Adám: dediquis á lo ter-iversat y me sembla que farém fira.—Teboll: mirarém de posarli mitjas solas y talóns.—Natonía Ollescasa, Tomás Mi-quel y Forató, Godofredo Iñiguez, Damiá Estudiant, Badaloní y D. Bolea: al torn.—Gilaber Escallat: anirá.—Pons, Lo Xamberch del timbal y Nonvides, no va prou be.—Un Olotí: quelcom anirá.